

Nr 17.

Av herr Elofsson, Gustaf, m. fl., om viss ändring av bestämmelserna angående hyresavdrag för av folkskolans lärare disponerade tjänstebostäder.

Enligt gällande bestämmelser för bostäder åt folkskolans lärare kan lärare själv hyra bostad, om det på orten eller i dess omedelbara närhet finns tillräckligt med bostäder i den allmänna hyresmarknaden. Om bostadsförhållandena på orten icke möjliggöra för läraren att hyra lämplig bostad, är skoldistrikt skyldigt att hålla tjänstebostad åt denne. Dessa stadganden innebära, att kommuner på landsbygden i regel måste bygga lärarbostäder, under det att städer och andra tätorter, där hyresmarknad alltid finnes, icke behöva ställa tjänstebostäder till förfogande. Detta betyder en extra belastning för landsbygdskommunerna, en belastning, som måste anses vara mycket orättvis. Om ett skoldistrikt skall bygga bostäder åt sina lärare, blir detta mångdubbelt dyrare än att lämna lärarna s. k. bruttolön.

Lärarna få visserligen erlægga hyra — det s. k. hyresavdraget — för de av dem bebodda tjänstebostäderna, men detta avdrag, som är fastställt i avlöningsreglementet, är för lågt för att det skall ställa sig fördelaktigt för skoldistriktet att bygga tjänstebostäder. I hyresgrupp I, som är den på landsbygden vanligen förekommande, utgör hyresavdraget för ordinarie folkskollärare, som bebor en bostad om tre rum och kök, 660 kr. per år. Tar man dessutom hänsyn till att skoldistriktet även skall bekosta uppvärmningen av bostaden blir den summa, som detta får i faktisk hyra, ytterst ringa. Man torde kunna räkna med att det erfordras i genomsnitt 30 m³ ved per år för uppvärmningen av en sådan bostad. Om man räknar med att denna ved upphuggen kostar i medeltal 15 kr. per m³, går bränslekostnaden per år till 450 kr., och då återstår endast något över 200 kr. i faktisk hyresersättning. Dessutom får kommunen tjänstebostadsbidrag, men detta är mycket litet, högst 160 kr. per år för ordinarie lärare. Med de nuvarande byggnadskostnaderna torde en bostad av den nämnda storleksordningen med moderna bekvämligheter knappast kunna byggas för en lägre kostnad än 30 000 kr. Man förstår då, att förräntningen blir ytterst ringa.

Det förhåller sig alltså på det sättet, att landsbygdskommunerna äro vida sämre ställda än stadskommunerna i det avseende det här är fråga om. På landsbygden måste kommunerna själva bygga bostäder utan att kunna erhålla rimlig förräntning av byggnadskostnaderna. För att denna orättvisa

skall kunna utjämnas borde sådan hyra erläggas för innehav av tjänstebostäder, som motsvarar hyrespriserna i den allmänna hyresmarknaden på orten. Om en hyresmarknad i egentlig mening icke finns, borde hyran fastställas så, att den kommer i nivå med kostnaderna för räntor och amortering av byggnadskostnaderna. Dessa bestämmelser böra gälla för såväl stads- som landsbygdskommuner. Styrelsen för Sveriges folkskollärareförbund har också uttalat, att tjänstebostadsinnehavarna i princip äro villiga att betala högre hyror för goda bostäder.

Med anledning av vad som sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att hyresavdrag för av folkskolans lärare disponerade tjänstebostäder skall utgå med samma belopp, vartill hyran i genomsnitt uppgår för lägenheter av motsvarande storlek och standard på orten, eller om allmän hyresmarknad icke kan anses vara för handen därstädes, med ett belopp, som motsvarade de skäligen kostnaderna för räntor och amortering av byggnadskostnaderna för vederbörande tjänstebostad.

Stockholm den 15 januari 1946.

Gust. Elofsson
i Vä.

Gärda Svenson.

Arvid De Geer.
